

magazín
ODPADY A TŘÍDĚNÍ...

VYTŘÍDĚNO
MAGAZÍN

ČÍSLO

8
2024

Líbí se Vám
náš časopis?
Chtěli byste mít
každé číslo?

Napište nám nebo zavolejte,
zařadíme Vás do „emailingu“.

Můžete také u nás
svoji firmu inzerovat...

Vážení čtenáři,

Španělsko, země bohatá na kulturu, historii a krásná města, kde se setkávají tradice s modernitou.

Pro nás, pracovníky společnosti BC LOGIA, představoval právě pobyt v této atmosféře inovativní příležitost nejen pro práci i prozkoumávání místních zvyklostí. Stalo se již takřka tradicí, že pracovníci skupiny BC LOGIA, tráví jeden pracovní týden v této kouzelné zemi. Zatímco loni zavítali na jih do okolí Malagy, letos jsme se vypravili na sever, do okolí překrásného města Santander. Vila na pobřeží, výhled na moře a takřka vlastní zátoka, to vše bylo bránou do světa památek a historie, ale zároveň inovací a moderního přístupu k životu. Ukázka, že pojem „španělská vesnice“ je dávno překonané klišé. Pořádek nejen ve veřejném prostoru. Bezvadně fungující služby. Environmentální přístup k veřejnému prostoru. Množství třídících míst s daleko větším sortimentem ke třídění a zpětné recyklaci.

Například poprvé jsme viděli třídící nádoby na použité zubní kartáčky, či LED svítidla. Svozové nádoby, nebo chcete-li popelnice, osazené identifikačními čipy. A nebo všudypřítomná upozornění, že přírodu a životní prostředí máme jenom jedno. To vše bylo okolí měst Santander a Bilbao. Ukázka toho, jak důležité je cestovat a dívat se kolem sebe i mimo republiku. Protože jen tak zjistíme, že ona věta „měl z toho španělskou vesnici“ má dnes už zcela jiný význam.

*S pozdravem
Ivan Vystrčil*

Mech – oáza klidu a pokoje v moderním interiéru

Zdeňka Palkovičová

Jsou trendem poslední doby; stoprocentně přírodní, ručně vyráběné, bezúdržbové, pro svou samočistící schopnost jsou také hypoalergenní, umí filtrovat částičky vzduchu ve svém okolí, dokážou absorbovat hluk lépe než akustické panely, ale hlavně pozitivně ovlivňují psychiku. Přinášejí do domova harmonii, snižují stres a působí uklidňujícím dojmem.

Řeč je o mechu, přesněji řečeno o mechových obrazech a o celých mechových stěnách.

A co si k nim pořídit řasokoule.

Slyšeli jste o nich někdy?

Řasokoule se sice tváří jako malé kuličky mechu, ale jde o druh zelené řasy, která není jen určená jako dekorativní prvek do akvárií. Pro svou nenáročnost a krásný vzhled si získala velkou přízeň u milovníků přírody. Životnost řasokoulí může být až sto let, přičemž během svého života pomalým tempem rostou a rostou. A milují mazlení. Ke svému životu potřebují jen čas od času vyměnit čistou vodu a promnout pod proudem vody.

Mechové obrazy, stejně jako mechové stěny, jsou vyráběny ze stabilizovaného, tzv. mumifikovaného mechu. Je to skutečný živý mech, který je vypěstován především v severských lesích, a který je dále preparován. Vlása z listů mechu je nahrazena ekologickým a biologicky odbouratelným konzervantem, a tudíž je tento mech tzv. stabilizovaný. Takto upravené rostliny, a to ploché nebo kopečkové mechy a lišejníky, mohou být v různých barevných provedeních zakonzervovány na roky a po celou tuto dobu si udrží svůj půvab, přirozený vzhled a atraktivní barvu.

Jak dlouho nám takový mechový obraz nebo mechová stěna vydrží, to už záleží jak na nás (místo instalace), tak na výrobě (kvalita konzervace). Za běžných podmínek dokáže takový mechový zázrak obstát až úctyhodných deset let. Samozřejmě je zapotřebí brát v úvahu, že tímto způsobem zakonzervovaný mech je vhodný umístit do větraných interiérových prostor, kde není nadměra ani vlhkosti, ani teploty.

Takový mechový obraz je umělecké dílo vyznačující se precizní a pečlivou řemeslnou prací. Na trhu je spousta firem, které nabízejí nespočet provedení takových obrazů nebo stěn, ale také jsou firmy, kde si lze zakoupit samostatný mumifikovaný mech dle své libosti (velikost, druh a barva) a další příslušenství potřebné pro vlastní tvorbu takového obrazu nebo rovnou stěny.

Některé firmy jsou schopné nabídnout rovnou grafické poradenství, kdy špičkový designér probere vhodný výběr mechové stěny nebo obrazu přímo na míru vybraného interiéru.

Mechové stěny jsou vyráběny z jednotlivých kusů plochého mechu a následně mechových kopečků, které jsou fixovány na podkladovou desku speciálním ekologickým lepidlem. Překážkou při tvorbě takové stěny nejsou ani nepravidelné tvary, šikminy, sloupky, koule apod. Takovou stěnu nainstaluje firma odborným způsobem přímo na vybranou stěnu.

Nejsou to ale jenom stěny, které si je možné vybrat. Na trhu se objevují také akustické paravany a panely, protože mumifikovaný mech velmi dobře pohlcuje zvuk, a tudíž jsou jeho akustické vlastnosti mnohdy lepší než u speciálních akustických panelů.

Protože je mech konzervovaný, tak dále již neroste a poměrně rychle dokáže reagovat na vlhkost v prostoru, ve kterém se vyskytuje. Pokud vlhkost v místnosti klesne pod 40 procent, mumifikovaný mech dočasně ztratí

svou živost a v úplně suchém vzduchu se stane vysušeným a vybledlým. Ovšem došlo-li by k takové situaci, nic není ztraceno. Po natažení běžné vlhkosti ze vzduchu se opět obnoví sytost barev a živý vzhled takového mechu. Proto můžete mumifikovaný mech považovat také za jakýsi orientační vlhkoměr.

Mech na obrazech je 100 procentně přírodní, ručně vyráběný a také bezúdržbový. Není tedy třeba se jakkoliv o takové stěny nebo obrazy starat, a tím máme na mysli také to, že takové obrazy nebo stěny ani nezaléváme. A to po dobu celkové životnosti takového díla. Mech je hypoalergenní: shromažďuje nežádoucí částice vzduchu jako je kouř, různé pachy nebo bakterie. Po absorbování je čistí a neustále zbavuje vzduch toxinů.

Zkrátka a jednoduše můžeme pořízení takové mechové nádhery jen a jen doporučit, protože při vhodném výběru Vás takový mechový výtvar duševně jen obohatí. Lidé by se měli více obklopotvat přírodou, bohužel ne vždy to jde. Mechová tvorba je ideálním výběrem nejen pro domácnosti, ale také pro kanceláře, restaurace apod. A taková stolní dekorace v podobě designové nádoby plné malých řasokoulí už je jen třešničkou na dortu.

**S mechem jednoduše
neprohloupíte
– mysl svou tím
neoloupíte.**

Proč váhy z auta pro zjištění množství sváženého odpadu nestačí?

Radek Kapoun

V současném systému výběru poplatků za svoz komunálního odpadu může vážení odpadových nádob při nakládce přímo na vozidle představovat pouze částečné řešení. Existuje hned několik důvodů, proč data z váhy samotné nemusí stačit a proč je nutné využívat více postupů:

1. Certifikace a kalibrace

Ačkoliv jsou váhy na popelářských autech kalibrovány a některé mají certifikaci od Českého metrologického institutu, tato certifikace je platná maximálně dva roky. Následná kalibrace a obnovení certifikace mohou být zanedbávány některými společnostmi, což může ovlivnit přesnost vážení.

2. Odchylka

Váhy na popelářských autech mohou mít určitou odchylku, která se časem může zvětšovat. Tato odchylka může být až 10 procent, což může být značný rozdíl, pokud se jedná o výpočet poplatku za odpad.

3. Legislativní požadavky

Legislativa vyžaduje, aby hmotnost odpadu byla měřena přesně a byla tedy legislativně uznaná a správná. To znamená, že hmotnost odpadu, která je brána v potaz při stanovení poplatku, musí být v souladu s legislativními požadavky.

Protože vážení na popelářských autech může mít určité nedostatky, je ideální kombinovat tuto metodu s dalšími způsoby sběru údajů. Jednou z možností je použití tzv. dynamického vážení na autě a doplnění matematickou korekcí, aby celková hmotnost odpadu odpovídala hmotnosti naměřené na skládce. Tímto způsobem se dosáhne vyšší přesnosti v určení poplatku za produkci odpadů.

Kombinace těchto metod umožňuje obci mít silnější právní základ a snižuje riziko případného napadení ze strany poplatníka, zejména pokud dojde k nesrovnalostem v měření váhy na popelářských autech, s tím že platí více než by měl. Tím pádem je tato metoda plně obhajitelná v případě sporů či námitek občanů.

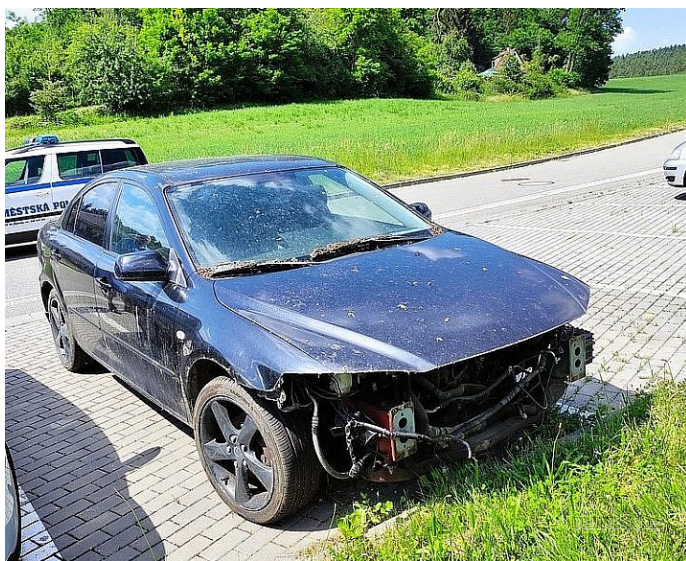
Strážníci bojují s rozpadajícími se auty v ulicích, některé vozí do šrotu

Vladimír Klepáč

Zdroj: www.blansko.cz

Blansko se potýká s nepojízdnými automobily odstavenými v ulicích. Minulý rok strážníci zaznamenali v ulicích 29 vozů bez technické prohlídky (více než 6 měsíců) a osm autovraků. Počty nepojízdných vozidel přitom v posledních letech zůstávají zhruba na stejné úrovni. Většinu nepojízdných automobilů po výzvě strážníků odstranili z komunikací jejich majitelé nebo provozovatelé. Městská policie zajistila za poslední tři roky odtah šesti vozidel. S obdobnými potížemi jako Blansko se potýkají všechna větší města v republice.

„Vrak je vozidlo, které je pro závady v technickém stavu zjevně technicky nezpůsobilé k provozu na pozemních komunikacích a není možné jej ztotožnit prostřednictvím identifikačního čísla umístěného na karoserii nebo rámu vozidla, za čelním sklem nebo na výrobním štítku,“ vysvětlil Sotolář.

Naopak vozidlo bez technické prohlídky může být v dobrém technickém stavu, ten ale není potvrzený pomocí pravidelné technické prohlídky.

Při pokusu o odstranění těchto vozidel z pozemních komunikací se používá rozdílná procedura řízení o odstranění. Vlastník komunikace, silniční správní úřad, provozovatel nebo vlastník vozidla a popř. další subjekty musí dodržet zákonem stanovený postup a povinnosti, včetně správních lhůt. Celé řízení trvá několik měsíců a až v poslední fázi vozidlo při nezájmu jeho majitele končí ekologickou likvidací. Loni musela být v Blansku takto zlikvidována tři auta.

Na autovraky v ulicích si obvykle u strážníků stěžují obyvatelé města. „Často se obracejí na strážníky městské policie s oznámením, že u nich parkuje auto, které je na první pohled v zanedbaném stavu, je poškozené v důsledku dopravní nehody, nebo je po technické stránce na hranici životnosti,“ uvedl k problému zástupce ředitele strážníků Stanislav Sotolář.

Legislativně je problematika autovraků řešena především v zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, který v § 19 a násl. definuje dvě základní kategorie vozidel, která je zakázáno odstavovat na pozemních komunikacích; autovrak a vozidlo bez technické prohlídky.

Z hory Paranal přivezli záběry čistého nebe, i k diskusi o světelném smogu

Vladimír Klepáč

I světlo je, pokud je ho příliš mnoho, odpad. Světelný smog zamořuje města a lidmi hustě osídlené oblasti. Nejde jen o to, že není vidět v noci na hvězdy. Přílišné využívání světel ničí přírodu, vede k nadměrnému využívání elektrické energie, je tedy neekologické, a navíc znemožňuje lidem si užít klidného odpočinku v noci. Až na horu Paranal v Chile, na níž sídlí Evropská jižní observatoř, se vypravila v uplynulých dnech expedice brněnských hvězdářů, aby pořídila videa a fotografie, na nichž ukáže, jak nádherná je obloha bez světelného smogu.

Paranal je jednou z posledních míst na světě, která se neduší v noční záplavě světel. Dechberoucí záběry využijí hvězdáři v Česku i k diskusi o snížení světelného smogu. „Vidět skutečnou čistou noční oblohu je mystický zážitek. Kdybychom všechna světla v noci vypnuli, šasli bychom nad krásou tisíců hvězd nad hlavou. Moderní člověk bohužel nemá ponětí, jak velká je to krása,“ uvedl člen expedice a ředitel brněnské hvězdárny Jiří Dušek.

Astronomové nyní připravují pro fanoušky hvězdárny dvacet videí z Chile, v nichž jim představí dokonale čisté nebe, ať už denní nebo noční. Vytvoří také filmový dokument o mracích. Observatoř na Paranal sídlí v nadmořské výšce 2635 metrů nad mořem. Lze z ní proto přímo sledovat, jak se v prostoru přímo pod observatoří tvoří mraky.

Podle odborníků by bylo možné bez problémů až třetinu světel v městských zástavbách ihned zhasnout, protože se momentálně svítí i tam, kde je to naprosto zbytečné. „Samo-

zřejmě noční osvětlení potřebujeme, ale ať lampy svítí jen tam, kde je to potřeba. Není nutné mít ve tři v noci osvětlené památky, když většina lidí spí. Není třeba, aby do noci zářila prázdná parkoviště obchodních domů. Podobných příkladů je mnoho,“ uvedl Dušek. Podle něj lze nahrazovat pouliční světla za ty modernější a šetrnější k přírodě. Na mnoha místech lze na ně nainstalovat fotobuňky. Zajistí, aby svítily jen když je to opravdu nutné.

Veřejné osvětlení nyní redukuje především snaha ušetřit za energie. Blansko již vypnulo třetinu pouličních lamp. V Brně se konal pokus, při němž bylo vypnuto všech 40 000 lamp. Odborníci pak zjistili, nakolik svítí do noci výlohy obchodů nebo parkoviště. Výzkum využije ministerstvo životního prostředí ke změnám nočního osvětlení v ČR.

Na brněnské technice tým vědců vymýšlí zařízení, které pomůže v každé obci určit, co lze v noci vypnout.

„Nebe na Paranal propichuje bezpočet stálic, mezi nimiž se v podobě baldachýnu vine Mléčná dráha s temnými skvrnami obřích mračen plynu a prachu. Zemská atmosféra je zde nejen výjimečně průzračná, ale i klidná. Hvězdy na vás neblíkají, i ty nejslabší jsou patrné až k obzoru. Kolem se míhají umělé družice a každou chvíli zanikající sporadické meteory. Nad ránem se přidá kužel zodiakálního světla – jedno z nejkřehčích světelných představení, které nabízí Sluneční soustava,“ popsal svůj zážitek z Evropské jižní observatoře Dušek.

V Česku lze téměř něco podobného zažít v tzv. oblastech tmavé oblohy, což jsou vybrané lokality v Beskydech, v Jizerských horách a u Manětína na Plzeňsku.

Tenis, má vášeň...

Vladimír Klepáč

*Přeborník Jihomoravského kraje
v kategorii baby tenis David Chylík.*

Davidovi je teprve jedenáct a kromě toho, že jako ostatní pátáci „paří“ hry na počítači a s kamarády vede důležité diskuse o všem možném na sociálních sítích, sní i svůj velký sen. Je o tom, že jednoho dne bude hrát tenis tak dobře, že se v něm dokonce probojuje až do světového žebříčku ATP. A David jde svému přání naproti. Denně trénuje tři hodiny. V rámci ročníku 2013 je tenisovou jedničkou v Brně, dvojkou na jihu Moravy a v rámci Česka pak v top desítce.

*Na přípravě se podílí i kondiční trenér Jaroslav Kratina,
který spolupracuje i s hokejisty Komety Brno.*

Davidův tatínek je známý sportovní novinář, moderátor a současně tiskový mluvčí hokejového celku HC Kometa Brno Michal Chylík. Není divu, že má jeho syn ke sportu tak blízko.

Se školou a domácími úkoly, chodí do brněnské ZŠ Lerchova, si poradí malý tenista hravě sám. Tatínkova pomoc je důležitá nejen při zajišťování tréninků v TC Brno-Královo Pole, kde se Davidovi věnuje trenér Jakub Tylich, ale i při organizaci výjezdů na turnaje.

„Co bych vrstevníkům vzkázal?“

Že se kvůli sportu nemusí zcela vzdát počítačových her a kamarádů. Vše se dá skloubit dohromady. Když je k tomu podpora doma, bezva trenér a učitelé, kteří jsou ochotni vyjít vstříc, není problém. Takže cvičení dávám hodně, ale to v žádném případě neznamená, že nemám volný čas sám pro sebe. Dá se stihnout všechno,“ radí David.

*Momentka s TOP světovou hráčkou
Barborou Krejčíkovou...*

„Původně chodil na tenis brácha, bavilo ho to, tak jsem to ve čtyřech letech zkusil taky. Bylo to super, i když byla tehdy páłka větší než já. Brácha u tenisu nezůstal, já ano. Trénování je za den sice dost, ale není v tom problém. Tělo si na fyzickou zátěž zvykne. Mimořádně důležité jsou ale lékařské prohlídky,“ prozradil mladý tenista. Přes týden míří po škole na kurty.

*Zatím poslední turnajové vítězství
– Studénka, únor 2024.*

*První velké vítězství v kategorii mladších
žáků, přeborník JM kraje ročníku 2013.*

*Vítězný turnaj v Kolíně za podpory
Nadačního fondu Komety.*

Po rozcvičce následuje vlastní trénink. Tím to ale nekončí. Mimo něj s tatkem plave, běhá a jezdí na kole. Většina turnajů, na nichž bojuje v trikotu brněnské IT společnosti BC Logia, se koná o víkendech, takže tenis je hodně i o cestování. Pokud Davidovi plány vyjdou, bude brzy chodit na brněnské Sportovní gymnázium Ludvíka Daňka, kde nově otevřeli tenisový obor.

Prý se jen musí chtít. Na druhé straně každý úspěch je prý vykoupený tvrdou dřinou... jen talent rozhodně nestačí. „Bez tréninku to rozhodně nejde i kdyby byl tenista obdařen tím největším tenisovým nadáním. Úspěch rozhodně není zadarmo,“ vzkazuje David všem, kteří mají rádi pohyb a sní o tom, že by se jednou mohli zařadit mezi světové sportovní jedničky.

K jeho úspěchům patří to, že se už jako devítiletý probojoval na mistrovství republiky v kategorii babytenis. Loni se dostal ve své věkové kategorii mezi špičku v rámci mistrovství, a to v kategorii družstev. Nyní usiluje o postup na mistrovství, a to v jednotlivcích i družstvech.

Jeho velkými vzory jsou španělský tenista Rafael Nadal, česká tenisová jednička Jiří Lehečka (David s ním má fotku, na kterou je moc pyšný), který je v první třicítce žebříčku ATP, nebo bývalá světová dvojka ve dvouhře a světová jednička ve čtyřhře Barbora Krejčíková.

„Co se mi na nich líbí? Rychlost při pohybu na kurtu, síla při úderu raketou, schopnost rychlého přemýšlení, a především udržení si maximální koncentrace. Něco z toho bych chtěl umět..., anebo nejlépe všechno,“ dodal David s úsměvem. Velké turnaje, v nichž zúročí svoji náročnou fyzickou přípravu, jej teprve čekají, tak mu budeme držet palce, ať se mu jeho sny splní.

*David se svým velkým vzorem – česká tenisová
jednička – Jiří Lehečka.*

Ke starým věcem se lidé v Česku chovají nešetrně, mnozí re-use centra ani neznají

Vladimír Klepáč

Velmi nešetrně se zatím obyvatelé Česka chovají ke starým věcem. Mnohé z nich zbytečně míří do odpadkového koše, i když by bez potíží mohly sloužit dál. Většina občanů netuší, k čemu slouží re-use centra, v nichž lze za symbolický poplatek pořídit již použité věci a vdechnout jim nový život. Dosud některé z nich v republice navštívilo jen sedm procent populace.

Vyplývá to z výzkumu brněnské Mendelovy univerzity. „Přestože si na tom v této oblasti ve srovnání se západní Evropou zatím stojíme bledě, nelámala bych nad námi hůl. Musíme staré věci nabízet v hezkých prostorách, pěkně roztříštěné a vše se změní. Součástí re-use centra by měly být i dílničky, v nichž si lidé věci opraví,“ řekla Novinkám za výzkumníky Lucie Veselá.

Josef Novotný nebo Jarek Nohavica?

V re-use centrech končí staré věci od nábytku po sportovní potřeby, vybavení kuchyní, staré knihy, lampy nebo například hračky, pro které už lidé nemají využití. Často jde o věci po babičkách a dědečcích z vyklízených bytů a domů, nebo třeba po odrostlých dětech. Mnohdy jde o velmi zachovalé věci, které stačí umýt, přetřít, obnovit na nich lak, nebo zapošíť.

Do ostravského re-use centra chodí zřejmě i zpěvák Jarek Nohavica, ovšem rád se s úsměvem vydává za jistého Josefa Novotného.

Věci s příběhem mají vyšší hodnotu...

„Musíme lidem ukázat, že věci s příběhem mají vyšší hodnotu, že stojí za to si je ponechat, dát jim druhou šanci, že nemusí být zničeny, protože nám mohou dělat radost,“ dodala Veselá.

Re-use centra jsou součástí sběrných dvorů. V některých jsou věci položeny bez ladu a skladu tak nějak přes sebe, a to ve starých unimobuňkách. Podle Veselé to lidi odpuzuje od návštěvy. Prý to v nich umožňuje pocit, že by si měli domů vzít něco ze skládky komunálního odpadu.

Příkladem dobré praxe je podle vědců re-use centrum v Ostravě. Jen loni do něj zavítalo přes 20 000 lidí. „Občas přichází i tajemný pan, který tvrdí, že se jmenuje Josef Novotný, ale až příliš moc se podobá Jarku Nohavicovi. Pro jistotu se s ním kolegyně vyfotily, co kdyby...“, řekl s úsměvem pracovník centra Jakub Čermák.

Otevřeno bylo před čtyřmi lety. Centrum připomíná obchod. Věci jsou v něm elegantně poskládány v policích. **Má i svůj e-shop www.reuse.ozostrava.cz**

Vědci se při výzkumu dotázali na zkušenosti s použitými věcmi více než 1100 lidí. Radost z jejich odpovědí rozhodně neměli. Rozbité věci se v ČR většinou neopravují. Chybí opraváři nebo je oprava finančně příliš náročná. „Z rozborů velkoobjemového odpadu je patrné, že lidé nejvíce vyhazují oblečení, nábytek, drobné vybavení domácnosti. Nejméně se vyhazuje vybavení pro zvířata a do kuchyně,“ doplnila Veselá. Mnozí lidé utrácejí zcela zbytečně.

Až 40 procent lidí si nové oblečení nakupuje pouze pro radost. Češi také neřeší, odkud jejich oděvy pochází, ohlížejí se především na cenu. Nejčastěji proto pořizují oblečení ve fast fashion řetězcích. Oslovení odhadují, že nenosí až 31 procent obsahu své vlastní šatní skříně.

Pro někoho odpad ze zahrady, pro jiného poklad

Zdeňka Valisová

Jaro letos přišlo dříve a na zahradách to proto kvetlo už v dubnu. S růstem vši té zeleně vzniká odpad. Nejvíce ho máme z posekaného trávníku, na který leckdy co třetí den vytahujeme zahradní sekačku; ale stejně tak se nám mezi zahradním odpadem objeví větvičky z keřů, stromků a mnohdy také uvadlé nebo zmrzlé květiny, jimž se nepodařilo přečkat zimu.

A tak se vesele seká, stříhá, přesazuje a vyhazuje, ale jde skutečně o odpad? Asi ano, jelikož je pro tento biologický poklad určena hnědá popelnice. Jenomže máme šanci udělat z tohoto odpadu poklad a nemusíme na to chodit vůbec od lesa.

Biologický odpad je cenná hmota, kterou už naši předkové dokázali velmi dobře zužitkovat, a to zdaleka neměli k dispozici tak úžasné kompostéry, z jakých můžeme vybírat my. Paradoxem je, že spousta lidí kompostér odmítá už jen z principu a posléze vynakládá nemalé finanční prostředky na pořízení kompostu pro své zahrádky. Přitom by bohatě postačilo namísto hnědé popelnice v zahradě najít stinné místo pro kompostér a s opravdovým minimem námahy mít svůj kvalitní kompost a k tomu všemu zadarmo.

Máme několik možností, jak po jarním úklidu naložit se zeleným a hnědým odpadem. Můžeme jej uložit na kompost, do nádob na bioodpad, odvézt na sběrný dvůr,

ale také ho můžeme nechat uschnout a až poté spálit. Pokud by se někdo rozhodl čerstvý odpad ze zeleně přece jenom spálit hned, koleduje si tak až o padesátitisícovou pokutu kvůli zákonu o ochraně ovzduší, a to jsou skutečně zbytečně vyhozené peníze.

A co kompost?

Kompostovat můžeme hnědé a zelené. Mezi hnědou hmotu určenou pro kompost řadíme piliny, suché větve, hobliny, dřevěný popel, kůru apod. a mezi zelenou hmotu vhodnou pro kompostování posečenou travu (kterou můžeme také použít např. mezi jahody jako vynikající mulč), zbytky rostlin a ovoce, použité sáčky čaje apod.

Přemýšleli jste nad pořízením takového kompostéru a už jste pro něj definitivně rozhodnutí?

Je jen na Vašem uvážení, jakou velikost kompostéru si z poskytovaných produktů vyberete. Velikost kompostéru by měla úměrně odpovídat objemu odpadu, který průměrně na své zahradě vyprodukujete. Takový kompostér musí být opatřený víkem, aby do něj nepršelo a kompost nebyl zbytečně přemokřený, což mu nesvědčí.

Ovšem pozor na to – kompost nesmí ani nikdy úplně vyschnout, proto ho občas mírně prolijte vodou, aby byl přirozeně vlhký.

Kompostéry nemají dno, a to proto, aby ze země do něj mohly pronikat mikroorganismy, mimo jiné i žížaly, které pomáhají rozkládat materiál. Naprosto ideální při založení kompostu v kompostéru je na dno položit zhruba patnácticentimetrovou vrstvu hnědého odpadu a dále odpad střídat se zeleným. Pokud jste skutečnými fajnšmekry, určitě doporučujeme u hnědého odpadu tento předem podrtit, protože to značně urychlí kompostování.

Stěny kompostérů musí být opatřeny otvory, aby do kompostu mohl pronikat vzduch. Zrovna tak se hodí i dvířka na spodní straně, abyste šlo odspodu odebírat už zralý a rostlinám tolik prospěšný kompost. Správně založený kompost už po dvou dnech spustí rozklad hmoty.

Všechno lze urychlit i přidáním aktivátoru kompostu nebo chlévského hnoje, který je snadno dostupný ve všech zahradnických prodejnách. Na první kvalitní kompost je nutné počkat zhruba dva měsíce. Ovšem pamatujte, že je nutné, aby byl kompostér dostatečně naplněný.

Ceny kompostérů se pohybují průměrně od jednoho tisíce korun až do cca dvaceti tisíc korun v případě, že nejde o komunitní kompostéry. Šikovný kutil si ovšem takový kompostér dokáže vyrobit i sám.

Zahradní kompostér může mít skutečně mnoho podob a velikostí. Může být plastový, kovový nebo dřevěný. Odborníci doporučují vybírat si kompostéry se dvěma nebo třemi komorami, protože jen ty zajistí dostatek kapacity pro Váš biopoklad a podpoří plynulý proces kompostování. Jakmile totiž jednu komoru naplníte, necháte ji v klidu zrát a mezitím plníte další. Takže zatímco v jedné komoře kompost vzniká, z další se již odebírá.

PAMATUJTE:

KOMPOSTOVÁNÍM nepomáháte jen sobě, ale také planetě.

U Brna vysadili dvě stovky vánočních jedliček

Vladimír Klepáč

Pohled na kontejnery s odpadem je vždy po vánočních svátcích žalostný; kolem nich je plno kdysi krásných smrčků, jedliček a boroviček, u nichž lidé prožili Štědrý večer, a pro které již není využití. V Brně je situace trochu lepší, protože již od roku 1998 si v něm mohou milovníci přírody pořídit u ekologických organizací Veronica a Rezekvítek sazeničky jedliček bělokorých v květináčcích. Loni se jich v prosinci prodalo již přes 1300. Zájem o ně dlouhodobě vzrůstá.

Někteří si pak jedličky na jaře vysadí u svých domů, jiní na zahradách. Zájemci je mohou v dubnu vysadit společně také v lesích za Brnem. Letos se díky nim rozrostly o zhruba 200 stromků. Vysazovalo se již tradičně na pozemcích podniku Lesy města Brna. Každý dárce jedličky si může chodit ten svůj živý vánoční stromeček kontrolovat, aby viděl, jak sílí.

Jedle bělokorá sice kdysi byla v českých a moravských lesích jednou z nejběžnějších dřevin, kvůli intenzivnímu kácení ale těchto stromů v minulosti výrazně ubylo. Situace se ale díky projektu Živé vánoční stromky alespoň na Brněnsku pomalu zlepšuje.

Nové možnosti odpadářské webové aplikace EvidentX

Radek Kapoun

Cenným pomocníkem je pro radnice v oblasti odpadového hospodářství webová aplikace EvidentX, vyvinutá v roce 2021 brněnskou softwarovou společností BC Logia. Pro obce sleduje, kolik se u nich vyprodukuje odpadu, a to nejen za celé území, ale i domácnosti.

Aplikace data sumarizuje, ukládá do přehledných souborů a pomáhá radnicím spravedlivě stanovit cenu za svoz odpadu tak, aby každý zaplatil za odpad, který si vyprodukuje. EvidentX se neustále vyvíjí tak, aby byl vždy v souladu s platnou odpadářskou legislativou a zároveň, aby uživatelé poskytoval veškerý odpadářský servis.

Velkou změnou by mělo být zamýšlené rozšíření povinnosti pro radnice podávat roční hlášení o množství vyprodukovaného odpadu za obec či město příslušnému nadřízenému úřadu. Momentálně tuto ohlašovací povinnost často plní firmy, které se v obcích starají o svoz komunálního odpadu. Tato povinnost by ale mohla přejít v budoucnu ze svozových firem přímo na obce.

BC LOGIA proto již nyní hledá způsob, jak rozšířit možnosti EvidentuX tak, aby byl schopen svému uživateli s rozšířenou zákonnou povinností a současně novou administrativou pomoci.

Odpadářský systém již dlouhodobě pracuje s produkcí odpadu na občana. Jinými slovy je schopen sumarizovat a uceleně vyhodnocovat data tak, aby bylo možné určit, kolik odpadu vyprodukuje konkrétní rodina; přepočet u domů je na číslo popisné objektu, popřípadě přímo na domácnost. Informace

o množství odpadu jsou získávány při jeho svozu na váze svozového auta, tedy přesněji řečeno při nakládce odpadu na vůz. Radnice tak může stanovit každé domácnosti poplatky za svoz individuálně na míru tak, že každý platí za to, co si vyprodukuje. Tyto přehlednější platby nutí veřejnost odpad třídit, produkovat jej méně a šetřit.

Evident X je nově schopen vypočítat předběžný poplatek za odpad podle reálné produkce. Pokud se tedy někdo z dané domácnosti v polovině roku například odstěhuje, nebo již v ní kvůli úmrtí nežije, systém to zohlední a poplatek přiměřeně sníží. Naopak jej navýší domácnostem, v nichž se v půlce roku narodí dítě. Celý systém poplatků za odpad je tak nastaven spravedlivěji.

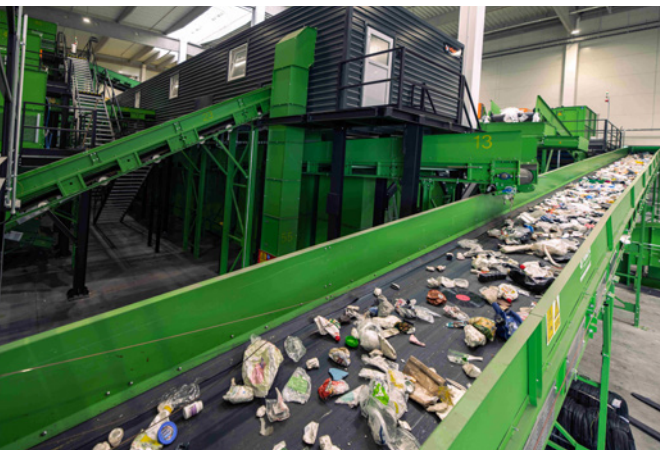
Veškeré podrobnosti o webové aplikaci EvidentX jsou na internetových stránkách www.bclogia-systems.cz

Najít je lze v sekci produkty, kde je odkaz věnovaný často kladeným otázkám, nescházejí v ní pro zákazníky videonávody a informace o čipování odpadových nádob v obcích. Neschází ani odkaz na zákaznické centrum společnosti BC LOGIA, kde zodpovíme všechny vaše dotazy.

Odpadářské projekty firmy SAKO Brno, které dělají město zelenější

Vladimír Klepáč

umí spolehlivě vytřídit," uvedl předseda představenstva SAKO Brno Pavel Urubek. Linka jako první zařízení svého druhu v ČR činnost loni v březnu. Do konce minulého roku dokázala zpracovat přes 7000 tun plastu při jedné směně. Od února 2024 přešla linka na dvousměnný provoz. Linka je ojedinělá především vysokou mírou automatizace provozu. Základem technologie je soustava optických senzorů, které vytřídí komodity dle jejich typu, tvaru a barevnosti. Její velkou předností je čistota třídění. Už první měsíce provozu potvrdily, že linka bude splňovat očekávané parametry. **Účinnost třídění jednotlivých komodit se pohybuje od 88 procent u kovů a okolo 95 procent u plastového odpadu.**

DRUHÝ ŽIVOT PRO POUŽITÉ VĚCI - PROJEKT REUSE vznikl v září 2016 s cílem najít využití pro věci, které se již lidem nehodí. V sedmi sběrných střediscích odpadu – Hapalova, Jedovnická, Sochorova, Dusíkova, Okružní, Ukrajinská a Jana Svobody – najdou lidé zastřešený uzavřený prostor, tzv. ReUse point. Do něho lze přinést funkční, pro majitele nepotřebnou věc, kterou by však byla škoda vyhodit do popelnice. Může jít o vybavení domácnosti; například keramické, porcelánové i skleněné nádoby, hrnce, dále dekorace, nebo květináče. Přijímají se také mechanické spotřebiče, knihy, časopisy, CD, DVD, hračky, hudební nástroje, kočárky i kufrы. Pracovníci střediska tyto předměty prodávají za symbolickou cenu. Od 10 korun za knihu, či hrníček, do 200 korun za zánovní kolo nebo lyže. Peníze z prodeje putují do sbírky Květiny pro Brno, která z prostředků sbírky zajišťuje nákup i výsadbu rostlin ve městě a také péči o ně. Podařilo se již na ně vybrat téměř milion korun a rozdat nábytek do 160 sociálně slabých rodin.

NEJVĚTŠÍ SBĚRNÝ DVŮR NA MORAVĚ zahájil provoz loni v srpnu v Jedovnické ulici Brně-Židenicích. Kromě občanů mohou odpad do něho ukládat také firmy a živnostníci. K dispozici jim je proškolená obsluha. Pro obyvatele Brna jsou služby dvora zdarma, a to včetně odběru velkých spotřebičů a pneumatik. Firmy a živnostníci ukládají odpad za úplat. Příznivou cenovou politiku jim ovšem garantuje to, že SAKO Brno odpad nevozí ke zpracování jinam. Dostatek místa na ploše skoro třičtvrtě hektaru podnikatelům mimo jiné umožňuje i příjezd nákladními vozidly. Sběrný dvůr je naprojektován tak, aby bez problému zvládl ročně zpracovat 15.000 tun odpadu. V pracovní dny je v provozu od 7 do 18 a o víkendu od 9 do 17 hodin. „Pro město znamená velkokapacitní sběrný dvůr logistickou a ekologickou úlevu. Leží mezi zařízením na energetické využívání odpadu a novou automatickou třídící linkou. Takže odpad, který sem lidé odevzdají k recyklaci či k energetickému využití, se už nemusí znovu někam převážet, ale rovnou se s ním dál pracuje," uvedla brněnská primátorka Markéta Vaňková.

Odpadků v Moravském krasu ubylo, chování turistů se konečně lepší

Vladimír Klepáč

V Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Moravském krasu ubývá odpadků, které tam odhazují neukáznění turisté. Koncem dubna ji uklidily desítky dobrovolníků. Odpadky sbíraly do tří kontejnerů, každý byl naplněn jen ze dvou třetin. Za deset let se množství odpadu snížilo o třetinu. Moravský kras začíná na severu Brna a končí za Blanskem. Jde o přírodní klenot. V jeho podzemí dosud speleologové našli 1130 jeskyní. Do těch nejznámějších míří tisíce turistů.

„Samozejmě máme z tohoto trendu radost. Zlepšení se podařilo dosáhnout tím, že jsou téměř všude odpadkové koše. Vytvářet černé skládky již není nutné, protože v obcích fungují sběrné dvory. Konečně mění myšlení lidí. Už si mnozí z nich umí odpadky odvézt v batůžcích domů a tam si je hodit do koše,“ řekl Antonín Tůma ze správy CHKO Moravský kras.

Jen zhruba deset procent odpadků se najde na stezkách v lesích. Jde o papírky, PET-lahve, igelitové pytlíčky po svačinách, obaly od nápojů nebo o krabičky od cigaret. Přibližně 80 procent odpadků vysbírají dobrovolníci u hlavních silničních tahů. Pozitivní je, že i tam množství odpadu klesá. Zbytek připadá například na okolí parkovišť a okolí obcí v krasu.

Úklid zavedli ochranáři v této chráněné krajinné oblasti jako jedni z prvních v České republice již před třiceti lety. Zapojují se do něj školáci i party dobrovolníků z úřadů i firem. Akce končí po vysbírání odpadu společným opékáním špekáčků a plánováním další úklidové brigády.

Letošní úklidovou raritou byl po dlouhé době nalezený elektrospotřebič v lese. Šlo o ledničku pohozenou u Jakubova jezera v centru krasu. V jezeře se před časem zabydlel po více než půl století bobří pár, který má dva potomky. Našly se i dvě autobaterie a zhruba 50 pneumatik. Tentokrát uklízeči neobjevili doklady. Obvykle se každý rok alespoň jedny najdou. V lese je odhazují zloději vykrádající auta turistů. Před pár lety se při úklidu našla i zrezivělá pistole.

Čistí i místa černých skládek, které vznikly ještě za časů socialismu. Tehdy obyvatelé obcí z krasu vyváželi do lesa za vesnici odpad z vyklizených domů a garáží. Mnohé z těchto hromad jsou již překryty hlínou a listím. *„Na likvidaci bychom potřebovali bagřičky a nákladáky. Ty nemáme, tak aspoň na těchto místech pravidelně a důkladně uklízíme vše, co je na povrchu, aby se zvěř ani turisté neměli o co zranit, a aby na nich bylo alespoň čisto,“* doplnil Tůma.

Přestože se situace zlepšuje, jednu netradiční kauzu ochránáři v Moravském krasu přeci jen vyšetřovali. Případ měl úsměvný konec. Šlo o černou skládku u obce Ochoz u Brna, kterou jim nahlásila tamní radnice. Ochránáři si ji důkladně prohlédli. V odpadu z vyklizeného domu našli i staré faktury se jmény. Předaly je policii. Strážci zákona se skutečně dopídili až k podezřelému muži, který skládku patrně vytvořil, a pozvali si ho k výslechu. Do čtyřiaadvaceti hodin po výslechu skládka zmizela a místo bylo bez jakéhokoli vysvětlení dokonale uklizeno.

„V tomto případě již nebylo koho trestat. Věc jsme uzavřeli jako vyřešenou. Možná kdyby pán vyvezl odpad rovnou do sběrného dvora, ušetřil by si práci i čas,“ dodal Tůma.

Foto – archiv AOPK

Koňské pólo si v Česku hledá své příznivce, vyrazit lze za ním na Farmu Noe

Vladimír Klepáč

Marek Polan – zakladatelem Noe Polo Clubu.

Farma Noe je ostrůvkem klidu a současně jezdeckým rájem, který vybudovali manželé Lenka a Marek Polanovi v Březině u Křtin v Moravském krasu. Milovníky přírody ihned zaujme, jak architektonicky citlivě jsou její budovy zakomponovány do krajiny; jako by s ní splývaly.

Přestože jde o svět koní, upravený trávník uprostřed komplexu zdobí dřevěná loď. Odkazuje nejen na to, že jachting je po jezdeckví dalším koníčkem Polanových, ale připomíná i biblického Noema, který na své arše zachránil před potopou rodinu i pár z každého živočišného druhu. Farma je zatím tak trochu osamocena jako Neomova archa na vlnách; areál je nejvýznamnějším centrem koňského póla v Česku a je v něm jediné regulérní hřiště na pólo v republice.

„Mnozí milovníci koní znají dostihy, parkur nebo drezuru, ale o pólu toho mnoho nevědí. Je to škoda, protože jde o jeden z nejkrásnějších a nejstarších sportů světa. V Česku je poměrně nový. Zatím má trochu nálepku toho, že je určen pro společenskou smetánku. To ale časem změníme,“ řekl Marek Polan, který je vášnivým hráčem póla, zakladatelem Noe Polo Clubu a prezidentem České asociace hráčů koňského póla. Je přesvědčený o tom, že tento sport toho může mnoho nabídnout nejen jezdcům, ale díky své dynamice je i pro diváky velmi atraktivní.

Farma Noe je v Česku průkopníkem elegantního jezdeckého sportu, který dokáže zvednout ze židlí nejednoho návštěvníka turnajů. Konají se na ní nejen republiková, ale i mezinárodní klání, a to za účasti zkušených rozhodčích z Argentiny. Navíc tým pólístů nelení a již nyní si vychovává budoucí hráče. Zkušeným jezdcům nabízí pobyty na rekreační farmě, při nichž se seznamují s pólem. Některé z nich hra pohltí natolik, že se k pólu vrací.

Nepodceňuje se ani výchova malých jezdců. Pro děti od šesti let – budoucí pólísty funguje nedělní školička.

„Nejprve je učíme pracovat s našimi koníky. Jde o polo pony, tedy zástupce plemene vyšlechtěného speciálně pro tuto hru. Jsou klidní, trpěliví a samozřejmě perfektně příježdění, díky čemuž dělají naši malí pólísti rychle pokroky. Od teorie se brzy většina z nich propouští k samotné hře,“ vysvětlil Marek Polan.

FARMA NOE

Jezdcům všech generací stačí k seznámení se s koňským polem jen vlastní helma a chrániče na holeně – chapsy. O vše ostatní se již postarají trenéři Noe Polo Clubu; stačí se s nimi jen domluvit přes facebookový profil Farmy Noe.

Říká se, že „nejkrásnější pohled na svět je z hřbetu koně“. Jezdci vědí, že kdo se na nich naučí jezdit, už většinou zůstane koním věrný do smrti. Marek Polan je přesvědčený o tom, že s koňským polem je to podobné. „Stačí jen si jej přijet vyzkoušet a nepochybuji o tom, že většina jezdců i diváků se k nám pak bude na koňské pólo vracet,“ dodal s úsměvem.

Co je koňské polo a jak se hraje?

Jde o kolektivní jezdecký sport, ve kterém proti sobě nastupují dva čtyřčlenné týmy jezdců na koních. Cílem je dostat za pomoci pátky míček do branky soupeře. Hra vznikla v Persii v šestém století př. n. l. a rozšířila se do Japonska či Indie. V polovině 19. století se pólo naučili od indické šlechty britští husaři. Díky nim se pak rozšířilo do světa. Centrem póla je Argentina.

Marek Polan

Je zakladatelem Noe Polo Clubu. Pólo začal hrát v roce 2010. Jeho nejlepším dosavadním výsledkem bylo vítězství v mezinárodním turnaji Beach Polo Lignano 2015. Rád pomáhá tam, kde je to třeba. Již více jak 10 let se věnuje projektu „Plavba pro děti“, projektu, který organizuje zážitkové tábory pro děti z dětských domovů.

Iniciativu Zelený domov ocení instituce bojující s odpady

Ivan Vystrčil

Zodpovědnost za snižování množství komunálního odpadu končícího na skládkách a ve spalovnách neleží jen na bedrech státu, krajů či radnic, ale je úkolem i pro všechny veřejné instituce. Rozhodně platí ono staré pořekadlo „Příklady táhnou“ s tím, že i drobné projekty jsou důležité. Mohou totiž inspirovat jiné k tomu se začít chovat šetrněji k životnímu prostředí.

Úsilí těchto institucí je nutné v zájmu zlepšení boje s odpadem nejen ukazovat, ale i oceňovat. Proto jsme se v našem magazínu Vytříděno, v jehož redakci pro vás třídíme nejzajímavější informace o odpadovém hospodářství a ekologii, vytvořili iniciativu Zelený domov.

Určena je pro všechny veřejné instituce od radnic až po školy a školky, nemocnice nebo třeba domovy či centra pro seniory. Pro přihlášení se do iniciativy obdrží každá instituce certifikát Zelený domov, který si veřejně vylepí – třeba na vstupní dveře do objektu. Tím potvrdí svůj veřejný závazek snižovat produkci odpadů, ale i oxidu uhličitého, snažit se všestranně o energetické úspory a také zvelebení zeleně buď přímo v budově nebo v jejím okolí.

Závazek po roce vyhodnotí odborná komise. Na jedné straně srovnáme základní data o produkci odpadů; kolik odpadu instituce za dobu své účasti v iniciativě vyprodukovala a nakolik se jej podařilo snížit. Zároveň přihlédneme k dalším opatřením, ať už jde například o využívání dešťové vody nebo zateplení fasády či úspornější svítidla či vytápění.

Tato data nám jasně ukáží, nakolik instituce pokročila ve svém úsilí být zelenější. Tři nejlepší z nich oceníme soškou Zelený Oscar.

Pevně věříme, že tak svým příkladem budou inspirovat další...

Nultý ročník zeleného domova

již běží. Vyhlášen byl v dubnu na Špilberku na brněnských oslavách Dne Země. S jeho vyhodnocením se počítá v prosinci 2025. Veškeré podrobnosti k iniciativě najdou zájemci na internetu a sociálních sítích.

Zelení Oskarové budou předávání vždy 22. dubna právě na oslavách Dne Země.

K vytvoření projektu nás inspiroval Domov pro seniory v Sokolnicích na Brněnsku. Tým jeho zaměstnanců, vedených ředitelem domova Petrem Nováčkem, je pilný nejen v boji s odpady, ale i v tom, aby byla celá tato instituce přívětivější k přírodě. V parku domova nescházejí kompostéry, třídí odpad, do čehož jsou zapojováni i senioři, což je pro ně aktivační prvek.

Úžasné je, že i s ohledem na svůj pokročilý věk jím na snižování komunálního odpadu záleží. Domov má navíc svůj ekodvorek s drobným zvířectvem, sídlí v zámku, jehož park je plný květin a pečlivě udržované zeleně, a navíc se o něj domov dělí s veřejností.

O tom, nakolik je daná veřejná instituce ekologická, rozhoduje její vedení. Je nutné přiznat, že mnohé z těchto úřadů, škol, nemocnic jsou zaplaveny důležitými úkoly a mohlo by se zdát, že na odpady a ekologii v nich už není prostor. Naštěstí tomu tak není. Ukazuje se, že si na řešení těchto problémů mnohé instituce umí udělat prostor, z čehož máme velkou radost.

Osobně se těším nejen na velké, klasické a nákladné projekty, které nám budou představitelé institucí prezentovat, ale i na ty malé, drobné, netradiční, díky nimž můžeme žít zdravěji.

Bitevní ukázka pod hradem Veverím připomněla legendární partyzánský oddíl Olga

Vladimír Klepáč

Jednou z největších akcí v České republice, která připomněla konec druhé světové války, bylo v sobotu 20. dubna setkání milovníků historie pod hradem Veverí, majestátně se tyčícím nad Brněnskou přehradou. Hrad se přesunul v čase do jara 1945, kdy Moravu za cenu obrovských ztrát na životech osvobozovala od nacistů spojenecká vojska. Letošní ročník této akce byl věnován legendární partyzánské skupině Olga. I přes chladné počasí dorazilo 1500 diváků.

Vyvrcholením celodenního programu, do něhož se zapojily desítky členů klubů vojenské historie, byla ve 14:00 hodinová bitevní ukázka přímo pod hradem. Diváci v ní sledovali střet německé armády a spojeneckých vojsk. Na straně Rudé armády a rumunského vojska v nich bojovali i Čechoslováci z partyzánského oddílu Olga, pojmenovaného po zástupkyni jejího velitele Olze Františákové. Při sledování bitvy zazněl z reproduktorů i její životní příběh.

„Naším cílem je nejen dopřát divákům pohled na dechberoucí bitevní scény, v nichž mohou obdivovat mezi výstřely a výbuchy i dochovanou vojenskou techniku, ale chceme, aby přitom poznávali naši historii. Je to zábava spojená s poznáním. Právě to je cesta, díky níž si uvědomí, jak obrovským hrdinstvím byla naše

současná svoboda vykoupena,“ řekl tvůrce scénáře Ivan Vystrčil ze sdružení Acaballado, který je současně jednatelem brněnské společnosti BC Logia. Právě s její podporou se vzpomínkové akce na druhou světovou válku pod Veverím konají.

Letošní ročník akce Veverí 1945 byl poctou domácím partyzánům. Vystrčil zdůraznil, že historie jako by vytěsnila desítky partyzánských skupin z Čech a Moravy, které byly při osvobozování začleňovány do řad Rudé armády. „Jako by osudy těchto hrdinů splynuly s Rudou armádou. Příběhy partyzánů přitom stojí za vyprávění,” uvedl.

PARTYZÁNSKÝ ODDÍL OLGA vznikl 9. ledna 1945 v Nemochovicích u Vyškova z jedné ze skupinek, které se po potlačení Slovenského národního povstání probily přes slovensko-moravskou hranici. Působil v oblasti Ždánického lesa, Chřibů, Vyškovska a Kroměřížska. Byl součástí 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky, ale působil v podstatě samostatně. Velitelem byl Josef Houfek.

Akce týmu se staly legendárními.

Největšími úspěchy partyzánského oddílu Olga bylo vypuštění 24 vagonů s cca 512 000 litry oleje, lihu a benzolu 26. února na nádraží v Morkovicích. Tímto partyzáni na delší čas ochromili německé obrněné divize na Moravě. Jediným úspěchem bylo 19. dubna zabit velitel tankové divize generálmajora Dietricha von Müllera s celým jeho štábem. Bitevní ukázka připomněla nejen zadržení generála, ale také střety, do nichž se zapojil oddíl u hájovny Zlatý jelen a osvobozování Velké Bíteše.

Chcete si zakoupit skvělou knihu
O OSVOBOZENÍ JIŽNÍ MORAVY?

Chcete shlédnout video?
Můžete zde:

MINT MARKET v rámci akce „Otevřené zahrady“

Zdeňka Palkovičová

www.vila-stiassni.cz

Mint Market ukrývá kreativní a svěží umění tvůrců z celé republiky. Přináší s sebou trh jak nezávislé módy (dámské, pánské i dětské), jedinečných šperků a bižuterie, tak také spousty a spousty výtečných a hlavně nekonvenčních delikates.

A právě toto seskupení mladých kreativců soustředěných do jednoho trhu se na Vás těší v Brně 9. června, od 10,00 do 17,00 hodin, ve Vile Stiassni v rámci akce Víkend otevřených zahrad.

Těšit se můžete jako vždy na pečlivý výběr toho nejlepšího, co jenom Mint Market nabízí. V neděli se Vám představí zhruba padesát značek s autorskou módou, šperky, kosmetikou atd.

Ve vile Stiassni, kde se celá akce koná, sídlí také stylová kavárna Café Ernst, která je připomínkou legendární prvorepublikové kavárny Esplanade. Café Ernst je nejen kavárna, ale také pocta brněnskému architektovi Ernstu Wiesnerovi, který byl architektem vily samotné. Jednoduchý, elegantní interiér a impozantní prvorepubliková terasa vám z posezení u kávy udělají klidný a noblesní zážitek.

V kavárně si během konání této jedinečné akce budete moci zapůjčit i deku s piknikovým košem a udělat si příjemné odpoledne přímo v rozlehlé zahradě.

Vilu Stiassni si v brněnské lokalitě Masarykova čtvrť nechali podle Wiesnerova návrhu postavit místní textilní továrník Alfréd spolu se svojí manželkou Herminn Stiassni, a to i s velkoryse založenou zahradou. Současně se stavbou domu a dalších objektů v zahradě (např. stáj pro koně, byt řidiče, vytápěné skleníky, plavecký bazén, tenisový kurt aj.) byla zakládána právě také zahrada. Architekt Ernst Wiesner podpořil vzájemnou spojitost vily s budoucí zahradou a okolní krajinou, nicméně rodina Stiassni zde žila jen pár let, protože později musela uprchnout před nastupujícím nacismem. Po druhé světové válce vila začala sloužit jako luxusní hotel pro významné státní návštěvy, kde byl ubytovaný mimo jiné i prezident Edvard Beneš nebo samotný Fidel Castro.

Součástí víkendu Otevřených zahrad, kdy je o tomto víkendu vstup do zahrady zdarma, budou i zpoplatněné komentované prohlídky v 11., 12. a 13. hodin se zahradníkem, který má celý areál včetně tenisového hřiště a bazénu na starosti.

Vstup na MINT Market je samozřejmě zdarma a čtyřnozí miláčci jsou vítáni. Přijďte podpořit mladé kreativní ekologicky založené umělce a pokochat se krásou prvorepublikové vily.

A pokud se Vám to termínově nehodí, nezoufejte.

Mint Market se v létě stěhuje opět pod širé nebe a po roce se vrátí také na dvoranu Městského divadla Brno na Lidické, a to už v sobotu 22. června. Těšit se můžete opět na pestrou nabídku českého designu, autorské módy, šperků, bio kosmetiky, papírenského zboží a vytříbených delikates.

Potravinami sice plýtváme hodně, ale pomalu se situace lepší

Lea Kubíčková

Autorka je vědkyně – dlouhodobě se věnuje tématu plýtvání potravinami. Mendelova univerzita Brno

Čím to je, že tak moc plýtváme jídlem? Jde doslova o hory zkažených či prošlých potravin, které končí v odpadu. Máme se příliš dobře? Jak změnit myšlení lidí ve společnosti, která je – jako ta naše – bohatá a přimět je k tomu, aby lépe zacházeli s jídlem?

Je poměrně těžké najít obecnou odpověď na tyto otázky, protože ani v rámci Evropy na tom s plýtváním jídlem jednotlivé národy nejsou stejně a evropský spotřebitel se svými nákupními a kulturními zvyklostmi se liší od amerického spotřebitele či spotřebitele z Asie, což se projevuje také v objemu vyplývaných potravin. Kulturní faktory mají na plýtvání potravinami velký vliv (např. v některých kulturách je běžné připravovat velké porce a nepočítat s tím, že se vše sněje), ale je třeba vzít v potaz také kulinařské návyky, rutiny související s jídlem (přípravou jídla, ale i stolováním), stravování se mimo domov a či s ohledem na odpad kulinařské schopnosti.

Když se zamyslíme nad tím, že naši prarodiče neplýtvali jídlem, protože „ničeho nebylo“, tak si musíme uvědomit, že stravování v České republice prošlo za posledních 40 let výraznými změnami, které odrážejí sociální, ekonomické a kulturní přeměny. Po pádu železné opony v roce 1989 se otevřely dveře pro zahraniční kuchyně. Dnes jsou běžně dostupné restaurace nabízející italskou, čínskou, japonskou, indickou a další světové kuchyně. Máme velkou nabídku potravin, které zde dříve nebyly. Lidé více dbají na vyváženou stravu, méně konzumují tučná a smažená jídla a více se zaměřují na ovoce, zeleninu a nízkotučné bílkoviny...

V současné době se mnohem více lidí stravuje v restauracích, kavárnách a rychlých občerstveních. Zrychlený životní styl i u nás zvyšuje poptávku po tom, co jsme dříve znali spíše z amerických filmů – fast food se stal běžnou součástí našich životů a také stále více narůstá poptávka po rychlých a pohodlných řešeních, jako jsou polotovary, hotová jídla a donáškové služby. A změnil se i způsob nakupování potravin, mnozí je nakupují přes internet.

Současný životní styl se tedy na hony liší od toho, jak žili, nakupovali, vařili, jedli a nakládali s potravinami naši prarodiče. A to se pak odráží právě i tom, jak přistupujeme k potravinám a jak moc potravinami plýtváme. U mladší generace je ale možný v některých oblastech návrat k tomu, co dělaly naše babičky. S rostoucí dostupností kvalitních surovin a receptů se zvýšila obliba domácího vaření, lidé experimentují s novými recepty a technikami, během pandemie COVID-19 se mnozí začali více věnovat domácímu pečení a vaření, což vedlo ke zvýšení zájmu o domácí přípravu potravin, domácnosti se vrací k zavařování, výrobě vlastních sirupů apod.

K výrazným změnám došlo i v oblasti vlastní produkce ovoce a zeleniny. Dříve mnoho lidí si je mnozí pěstovali na zahradách, které se ale později měnily v odpočinkové zóny. V poslední době vidíme opět návrat záliby zahrádkářství. I mladé rodiny se snaží vypěstovat své potraviny, boom mají komunitní zahrady, tedy opět se vracíme k vlastní produkci.

Proč to zmiňuji v kontextu plýtvání? Tam, kde se domácnosti podílí na vlastní produkci potravin, se plýtvá méně, protože tito lidé vidí, kolik práce dá vypěstovat rajče nebo mrkev. K zelenině mají jiný vztah. Nečekají, že bude mít perfektní tvary. Více si jí váží.

Ukazuje se, že generace Z (narození v letech 1996 až 2009) značně plýtvá potravinami, protože její zástupci mají malé zkušenosti s hospodařením s jídlem. Neumí si správně naplánovat spotřebu potravin, protože mají malé zkušenosti s odhadem. Tato skutečnost je alarmující i z toho důvodu, že jde o generaci, která bude zakládat své rodiny a předávat vzorce chování dalším generacím. Na druhou stranu má právě tato věková kategorie o relevantní informace zájem, mladí chtějí chování měnit a vítají účinnou pomoc v boji proti plýtvání.

Obecně v ČR se poslední dobou zvýšilo povědomí o problematice Food Waste, tedy plýtvání s jídlem. Fungují různé osvětové kampaně zaměřené na vzdělávání spotřebitelů o způsobech, jak omezit plýtvání potravinami. Kampaně zahrnují tipy na správné skladování potravin, plánování jídelníčku a využívání zbytků.

Pomáhají také nové technologie, např. aplikace jako Nesněženo a velkou roli budou hrát i chytré domácí spotřebiče – moderní ledničky a jiné spotřebiče vybavené technologiemi, které pomáhají sledovat datum spotřeby potravin a poskytují upozornění, když se potraviny blíží k datu spotřeby. Jsou zde také fungující projekty v oblasti komunitních iniciativ, a to komunitní zahrady, nebo iniciativy, v rámci nichž mohou lidé sdílet nebo vyměňovat potraviny.

Takže ono se to mění, pomalu, ale mění... jsem proto v tomto směru optimistická.

Online EVIDENCE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ PRO FIRMY

JSTE **PŮVODCEM ODPADU**, KTERÝ PRODUKUJE
NEBO NAKLÁDÁ S VÍCE NEŽ 600 KG
NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ NEBO S VÍCE
NEŽ 100 TUNAMI OSTATNÍCH ODPADŮ ROČNĚ?

POTŘEBUJETE VE VAŠÍ FIRMĚ EFEKTIVNĚ
A LEVNĚ VYŘEŠIT EVIDENCI ODPADOVÉHO
HOSPODÁŘSTVÍ DLE PLATNÉ LEGISLATIVY?

ODESÍLÁTE **ROČNÍ HLÁŠENÍ** DO ISPOP?

JSTE **KONZULTANT** V OBLASTI ODPADŮ
A PODNIKOVÉ EKOLOGIE?

**INTUITIVNÍ ŘEŠENÍ PRO VEDENÍ
EVIDENCE NAKLÁDÁNÍ S ODPADY,
KTERÉ VÁM UMOŽNÍ SPLNIT
LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY
S MINIMÁLNÍM ÚSILÍM.**

Konzultujte s námi, poradíme Vám:

Jana Srncová | +420 777 700 891 | avaplace@bclogia.cz

WinyX Evid na www.avaplace.com

NAKUPUJTE

AVAplace

Vytříděno s BC LOGIA, a.s.
MAGAZÍN O ODPADECH A TŘÍDĚNÍ, EKOLOGIE,
NOVINKY ZE SVĚTA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.
Četnost vydávání: 4x ročně (nepravidelná).

Vydavatel: BC LOGIA, a.s., se sídlem Baarovo nábřeží 749/38,
614 00 Brno, IČ: 64505410, DIČ: CZ64505410.
Vydáno 15. 6. 2024 v Brně.
Registrace: ISSN 2788-2535. MK ČR E 24439.

www.bclogia.cz / www.vytridis-usetris.cz